

Gelej



Helyben boldogulni



Szűcs Kálmán geleji gazdálkodóval a Sajtfesztiválon ismerkedtem meg - akkor megígérte, hogy leül velem egy beszélgetésre. Az ünnepek elmúltak, a hétköznapok egyikén találkoztunk azzal a nyilvánvaló céllal, hogy az olvasókkal is megismertessem ezt a tipikus? nem tipikus? geleji embert.

Kálmán negyvennégy éves, született geleji, családos ember, egy fiú édesapja.

Az általános iskola alsó tagozatát itt, helyben végezte el, a felsőt Mezőkeresztesen - akkor éppen oda jártak a geleji gyerekek. Utána Tiszaújvárosban folytatta a tanulmányait, gépésznak tanult a középiskolában. 1984-ben végzett, majd elhelyezkedett gépszerelő-karbantartóként a geleji gépműhelyben. Tizenhárom évig dolgozott itt, amíg meg nem szűnt a munkahelye.

Tulajdonképpen kényszervállalkozó lett 1997-ben. Először bér munkában járt aratni, traktorozni, s jövedelemkiegészítésként vásárolt hat juhot, azokat szaporította. Most már mosolyogva mondja: ha valaki azzal áll elé, hogy belőle valaha juhász lesz, kinevette volna.

Szakértelme nem volt, könyveket vásárolt, azokból tanult meg mindent, amit meg lehetett. Odáig jutott az ismeretekben, hogy most már a régi juhászoknak is tud segíteni, ha beteg lesz a jószáguk.

Most száz birkát tart, nagyobb részét kiadta bértartásra. Az állatokat a húsáért ne-

veli, az a kelendő: nincs az a mennyiség, amit meg ne vennének az olaszok. Igaz, az áruk eléggé nyomott, de még mindig megéri tartani, hiszen igénytelen állatok ezek: nyáron legelnek, télen szénát, lucernát kapnak. A házi gazdaságban megte-rem nekik az ennivaló. A bárányoknak kell venni tápot is, a vemhes állatoknak meg abrakot ad - szóval van ráfordítás is.

A tejet nem adja el: hadd szopja ki a bárány. Ugyancsak nincs már piaca a gyapjúnak - míg 1959-ben 54 forint volt az ára, ma 80 forintért veszik meg; igaz, ez utóbbi nem változott. Éppen csak annyi a bevétel a gyapjún, amennyibe a minden tavaszi nyírás kerül.

Egy jó bárány négy kilósan jön a világra, és pár hónapos korában eléri a 20 kilogrammot - ekkor lehet eladni őket. Gyorsan fejlődnek, igaz, de nem olyan szaporák, mint más állatok. A birka ugyanis két évben háromszor ellik. A szaporításhoz szigorúak az előírások, szakszerű apaállat-tartást írnak elő, törzskönyvezett kosokat kell tartani, különben nem kaphat támogatást.

Ami a támogatási rendszert illeti: enélkül nem volna haszon az állattartáson. Aggodalmas a gazdák számára, hogy változtatni akarják a támogatási rendszert, s ha

igazak a hírek, akkor nagyon nehéz lesz az élet az új rendszer mellett.

Az eddigi, SAPS rendszer lényege, hogy mindig a földet használó kapta a támogatást. Ha a tulajdonos értékesíti termőföldjét, vagy a bérlő visszaadja a földet a tulajdonosnak, akkor a támogatás együtt mozog a termőfölddel, és az új használóhoz kerül. Az új törvény szerint a termőföld utáni támogatásra való jogosultságot önálló vagyoni joggá alakítják át, melynek jogosultja az, aki 2006-ban, mint bázisévben bármilyen jogcímen földhasználó volt és támogatást igényelt. Ez visszás helyzeteket is teremthet, ugyanis ellentétbe kerülhet a földtulajdonosok és a gazdaságok érdeke. A geleji gazdák Szűcs Kálmán szerint bizonytalanul érzik magukat ebben a helyzetben.

A föld, mint minden gazdasági vállalkozásban, a juhtenyésztésben is alapvető kérdés. Gelejen azért nincsenek nagy birka-tenyésztők, mert kevés a legelő. Szeretnének nagyobb területeket, hiszen piac van több jószág eladására is, de a mostani, nehezen átlátható helyzetben nem könnyű a döntéseket meghozni.

Szűcs Kálmán mindenesetre reméli, hogy sokáig ad megélhetést családja számára ez a gazdasági ágazat.

